

◆ L'HORA NOVA ◆

INGENUAMENT

Parlem de conductes. No s'amaga a ningú que el nostre Ajuntament, durant aquest període, ha hagut de fer front a la situació, amb mitjans insuficients i allargant més el braç que la màniga, perquè havia de correspondre a les necessitats de la població, fos com fos i passés el que passés. Possiblement, el Consell Municipal, per efectes d'incidències d'ordre polític, més que per altra cosa, ha deixat perllongar massa una situació insuportable. Tant se val que s'hi vulgui veure aquesta lleu falta, o que hi hagi qui s'entesti en no creure's en culpa; el cert és que hi ha un problema, i tots hem d'ajudar a solucionar-lo. Es aquesta la raó, i no altra. Qui enmig de tanta angúnia no vol adonar-se del perjudici que en sofriria la nostra ciutat, de perdurar l'estat d'ara, és un inconscient. No és tolerable que, des d'establiments bancaris, es faci una feineteta, encara que sigui amb guants, absolutament comprometedora per al crèdit municipal. Ja sabem què allegaran els responsables de la maniobra: que l'Ajuntament ha fet les coses sense les degudes garanties. Ningú s'oposarà a l'explicació. Però, posats a mesurar els escrúpols, el suposat perill ben poc podria inquietar les caixes bancàries (que a Vic amb la d'Estalvis són cinc), mentre que la nòmina de personal, augmentada considerablement per uns avantatges que vingueren pel fet revolucionari i que no sabem pas que hagin estat renunciats per cap dels afectats, ha d'esgotar el capital d'aquestes entitats, perquè en les circumstàncies d'ara no rendeix ni un cèntim el negoci. I els qui demostrin tenir la paciència d'esperar que el riu resti sec, lleialment i sense que puguin desdibuixar-se les fesomies, no han de tenir tan mal temps per una ridícula; el perill veritable radica en l'estómac dels que hi viuen.

ALFIL

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

XVII

El fet de la gran guerra, en entrar a la tardor del 1914, té les seves repercussions en la vida espanyola, més sentides que les que hem referit abans sobre l'actitud de determinats polítics. Es nota en aquests moments una fonda crisi de treball a conseqüència de la qual es registren, a Barcelona, certes manifestacions de malestar social i que deriven, en alguns casos, en aldarulls.

L'Estat espanyol disposa d'un creuer de nova construcció: el «Jaume I». Entre tant, no s'ha apagat encara la lucidesa dels prohoms definidors del pervenir de la mare pàtria. Ha correspost ara el torn, al comte de Romanones, qui, des de les pàgines del rotatiu madrileny, «Diario Universal», ha mogut un gran rebombori amb la publicació d'un article encapçalat amb el títol «Neutralidades que matan». Per bé que l'entremaliat comte no el signa, no s'amaga fàcilment que cau sota la seva inspiració. D'ací ha vingut que la minoria parlamentària liberal, al·lisonada per la mala impressió que aquell article ha causat en l'opinió pública, i per creure que podria perjudicar l'adveniment del seu partit al poder, s'ha afanyat a declarar-se partidària del manteniment de la «neutralitat, armada, previnguda i vigilant per a fer respectar la nació espanyola».

Retraiem, també, aquestes altres demostracions suficientment expressives del paper que cada sector de la política del nostre país creu necessari atribuir-se en aquestes hores greus per a l'Europa. La minoria reformista es decideix per la neutralitat, però afirma que està resolta a exterioritzar per tots els mitjans la seva calorosa simpatia envers les nacions aliades, defensores de la llibertat, a les quals estima s'ha de donar tot l'ajut moral que mereixen en aquesta contesa. Per contra, les dretes germanòfiles s'escarcanyen a replicar, que la «neutralitat armada» pressuposa la mobilització, i que això seria un mitjà gastu, disfressat i covard, per posar en peu de guerra el nostre exercit i que s'hi veuria el propòsit de cercar, amb qualsevol pretext, el poder demostrar, amb homes i diners, les «caloroses simpaties a les nacions aliades». I parla, encara, per altre costat, l'home més representatiu dels germanòfils espanyols, el tradicionalista Mella, amb aquest to: «Si amb la neutralitat armada hom preté mobilitzar ara un exercit a l'objecte de tenir-lo preparat per a portar-lo a lluitar al costat d'Anglaterra, llavors correrà molta sang per Espanya, ja que no estem disposats a què tal cosa s'esdevingui, i no serà, ho vulgui qui ho vulgui».

A últims de l'any, Turquia es deixa emmenar a participar en la conflagració, i declara la guerra a Rússia. Al Marroc, on Espanya hi té uns efectius que no baixen de 75.000 soldats, que li costen més d'un milió de pessetes, diàriament, perduren encara les agressions, i, darrerament, les forces que protegien els treballs en la carretera de Ychel-Xinder, sofreixen vuit morts i tretze ferits. A conseqüència d'aquestes agressions i de moviments d'hostilitat que s'observen en certs indrets del Marroc, el nostre país haurà de suportar el manteniment d'un fort contingent de forces al nord d'Àfrica, quan els propòsits del Govern feien preveure que s'anava a una reducció d'efectius. Qui mou els fils de la inquietud que es viu a Tanger? No costa gaire endevinar que molt interessada pot estar-hi, l'Alemanya. Mentrestant, però, Espanya en rep perjudicis, sense que trobi ocasió de presentar factura.

L'acomiadament de l'any 1914, deixa estesa, a Barcelona, un epidèmia tifòidea que causa cada dia centenars de víctimes, talment com si l'horrible tragèdia que plana sobre Europa no fos encara un flagell prou dur per a la humanitat. — DEMO.